

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 103/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. E. Ö., bytom K., vo veci porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru v Komárne v konaní vedenom pod ČVS: OÚV-120/20-KN-2002 SR a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. E. Ö. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2002 doručená sťažnosť MUDr. E. Ö., bytom K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru v Komárne (ďalej len „úrad

vyšetovania“) v konaní vedenom pod ČVS: OÚV-120/20-KN-2002 SR. Zároveň sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd uložil úradu vyšetovania povinnosť zabezpečiť uplatnenie jej práv ako poškodenej v tomto konaní, odložil vykonateľnosť tohto zásahu štátneho orgánu do jej práv a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk.

Zo sťažnosti vyplýva, že po tom, čo v rámci trestného stíhania, ktoré sa začalo proti obvinenému K. Ö., nar. 2. apríla 1935, vydaním uznesenia vyšetrovateľa z 26. marca 2002 podľa § 160 ods. 1 a § 163 ods. 1 Trestného poriadku za trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaného osobným motorovým vozidlom Renault Megan EČ: KN-389 AB „spôsobom a z dôvodov v uznesení uvedených“, sťažovateľka listom z 11. mája 2002 v spojení s listom z 10. júna 2002 uplatnila ako poškodená v súlade s § 43 ods. 1 Trestného poriadku nárok na náhradu škody a listom z 28. mája 2002 jej splnomocnenec uplatnil v súlade s § 65 ods. 1 Trestného poriadku právo poškodenej na nazretie do spisu a zhotovenie si kópií vlastným kopírovacím zariadením, jej bolo vyšetrovateľom opakovane (listami z 10., 15. a 30. mája 2002) oznámené, že v trestnej veci vedenej proti jej manželovi má procesné postavenie svedka, a nie poškodeného, že pri výsluchu 9. mája 2002 ako svedok neuviedla žiadne okolnosti, na základe ktorých by mala byť považovaná za poškodenú osobu, a že predmetné osobné motorové vozidlo je vec patriaca do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Obdobne sa na jej žiadosť o prešetrenie postupu vyšetrovateľa vyjadril aj okresný prokurátor v Komárne listami zo 7. a 19. júna 2002. Podľa sťažovateľky jej týmto postupom vyšetrovateľa bolo upreté právo na uplatnenie náhrady materiálnej a morálnej ujmy v trestnom konaní a boli jej upreté aj ostatné procesné práva v predmetnom trestnom konaní, najmä to, že počas vyšetovania jej nebolo umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa § 43 ods. 1 Trestného poriadku, jej splnomocnencovi nebolo umožnené nazrieť do spisu v súlade s § 65 ods. 1 Trestného poriadku, po skončení vyšetovania jej vyšetrovateľ neumožnil v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetovania (§ 166 ods. 1 Trestného poriadku), a v dôsledku týchto prekážok v uplatnení jej nároku ako poškodenej v trestnom konaní bolo porušené jej právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces podľa označených článkov ústavy a dohovoru. V prípade, že tento stav zotrvá aj naďalej, bude sťažovateľka nútená uplatniť svoje práva v občianskom

súdnom konaní, čo si vyžiada priet'ahy v uplatnení jej práv a zvýšené finančné náklady na súdne konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je tvrdené porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť vyšetrovateľ úradu vyšetrovania tým, že sťažovateľke údajne v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku nepriznal procesné postavenie poškodenej, a tým jej uprel vykonávanie procesných práv poškodenej v rámci začatého trestného stíhania.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu, ak ústavný súd nezistí priamu súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť odmietne (pozri napríklad rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 10/02 zo 6. marca 2002 a v ňom citované predchádzajúce rozhodnutia).

Sťažovateľka namieta porušenie uvedených základných práv v štádiu pred začatím súdneho konania. Podľa názoru ústavného súdu sa sťažovateľka v súvislosti s uvedeným trestným stíhaním môže domáhať ochrany svojho práva poškodenej osoby v konaní pred všeobecným súdom, a preto ústavný súd nemá v tomto štádiu trestného konania o jej uplatnenom nároku na náhradu škody právomoc konať a rozhodovať vo veci namietaného porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie podľa citovaných článkov ústavy a dohovoru. Všeobecné súdy, ktoré sú v súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou

zmluvou o ľudských právach, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. V zásade len po vyčerpaní opravných prostriedkov, ktoré im priznáva príslušný procesný a hmotnoprávny predpis, môže byť prípustná sťažnosť na ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (§ 53 zákona o ústavnom súde).

Okrem toho ústavný súd konštatuje, že očividne nie je priama súvislosť medzi namietaným postupom vyšetrovateľa a porušením práv sťažovateľky na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2002